

**Міністерство освіти і науки України
Львівський Державний університет фізичної культури
Кафедра економіки та менеджменту**

СТАТИСТИКА

**ПРОГРАМА
навчальної дисципліни**

підготовки Бакалаврів
(рівень вищої освіти)

галузь знань 24 Сфера обслуговування
(шифр і назва)

спеціальності 242 Туризм
(шифр і назва напрямку)

Навчальна програма з дисципліни «Статистика» для студентів спеціальності 242 Туризм

Розробник: доцент, к.е.н. Павленчик А. О.

Навчальна програма затверджена на засіданні кафедри економіки та менеджменту

Протокол від “ 28 ” серпня 2018 року № 1
Завідувач кафедри економіки та менеджменту

(підпис)

(Павленчик Н.Ф.)

(прізвище та ініціали)

Навчальна програма затверджена на засіданні Ради факультету Туризму

Протокол від. “ 12 ” вересня 2018 року № 1

Голова _____

(підпис)

(_____)

(прізвище та ініціали)

Навчальна програма затверджена на засіданні Ради факультету ПК ПП ПЗО

Протокол від. “ 14 ” вересня 2018 року № 1

Голова _____

(підпис)

(_____)

(прізвище та ініціали)

© _____, 20__ рік

© _____, 20__ рік

Програма вивчення навчальної дисципліни «Статистика» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 242 Туризм.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є розміри і кількісні співвідношення масових соціально-економічних явищ, закономірності їх формування, розвитку та взаємозв'язку в конкретних умовах простору та часу.

Міждисциплінарні зв'язки: вища математика, основи підприємницької діяльності, економічна теорія, мікроекономіка, макроекономіка, економіка підприємств, та ін.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Статистика : теорія та методологія

Змістовий модуль 2. Статистика: методика дослідження та практика застосування

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Статистика» є сформувати у студентів теоретичні знання і практичні навички збирання, обробки, систематизації та аналізу інформації, виявлення і оцінювання закономірностей формування, розвитку та взаємодії складних соціально-економічних явищ і процесів.

1.2. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: термінологію, наукові методи збору та обробки статистичних даних; властивості методів, основи аналізу даних, способи отримання за допомогою цих методів обґрунтованих висновків; прийоми, методи і особливості організації збору вхідної масової інформації; системи взаємозв'язку узагальнюючих статистичних показників, методи їх розрахунку і аналізу в конкретній економічній ситуації; методи виявлення основних тенденцій і закономірностей розвитку соціально-економічних показників; завдання та шляхи удосконалення вітчизняної статистики у зв'язку з урахуванням міжнародних стандартів.

вміти: правильно організувати і провести статистичне спостереження; заповнювати і використовувати форми статистичної звітності підприємства; обчислювати узагальнюючі статистичні показники стану та розвитку виробництва; систематизувати і наочно зображувати отримані дані за допомогою статистичних графіків і таблиць; поєднувати теорію статистики з господарською практикою у прийнятті управлінських рішень; застосовувати статистичні методи в аналізі виробничо-господарської діяльності та за результатами аналізу робити обґрунтовані висновки і пропозиції; моделювати та прогнозувати соціально-економічні процеси, визначати основні закономірності їх розвитку; вимірювати соціально-економічну ефективність суспільного виробництва; використовувати у професійній діяльності основні методи обробки та аналізу спостереження і експерименту; орієнтуватись, в яких ситуаціях

використовувати різноманітні статистичні методи, інтерпретувати результати досліджень.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. Статистика: теорія та методологія

Тема 1. Сутність предмету статистика та його теоретичні основи

Теоретичні основи поняття “Статистика”. Термін “статистика” і його вживання. Споживачі статистичної інформації. Статистика як наука. Статистичне дослідження. Етапи статистичного дослідження. Державна служба статистики України. Основні ознаки статистики. Кількісні та якісні ознаки. Ознаки альтернативні, атрибутивні і порядкові. Статистична сукупність. Одиниця сукупності. Однорідність сукупності. Статистичний показник. Конкретний статистичний показник і показник-категорія. Індивідуальні та зведені статистичні показники. Об’ємні та розрахункові. Зміст статистичного спостереження. Планомірність проведення статистичного спостереження. Основна мета статистичного спостереження. Організаційні форми статистичного спостереження. Види спеціально організованого спостереження. Перепис. Суцільне і несуцільне статистичне спостереження. Вибіркове, монографічне обстеження, метод основного масиву. Періодичне і одноразове спостереження. Спостереження за джерелами відомостей. План статистичного спостереження. Об’єкт статистичного спостереження. Одиниця спостереження. Програма статистичного спостереження. Формуляр спостереження. Період спостереження. Критичний момент статистичного спостереження. Цілісність, затребуваність, достовірність і точність, своєчасність, доступність, інтерпретованість і порівнянність. Помилки реєстрації та помилки репрезентативності. Випадкові і систематичні помилки. Контроль отриманих матеріалів. Види контролю: логічний і арифметичний.

Тема 2. Зведення та групування статистичних даних

Метод зведення й групування даних статистичного спостереження. Зміст статистичного зведення. Класифікація статистичного зведення. Просте і складне зведення. Зведення за формою обробки матеріалу. Централізовані і децентралізовані зведення. Метод статистичних групувань. Класифікація статистичних групувань. Типологічні, структурні і аналітичні групування. Факторні і результативні ознаки. Групування за способом побудови. Прості і комбінаційні. Етапи побудови статистичних групувань. Групувальна ознака. Визначення числа груп. Побудова інтервалів групування. Інтервал

групування. Класифікація інтервалів. Підрахунок групових підсумків і заповнення макета групування.

Тема 3. Табличне та графічне відображення статистичної інформації

Статистична таблиця. Значення статистичних таблиць. Підмет і присудок статистичної таблиці. Побудова таблиці. Графа та рядок таблиці. Види заголовків статистичної таблиці: загальний, верхні і бічні. Прості і складні статистичні таблиці. Правила побудови статистичних таблиць. Аналіз статистичних таблиць. Структурний та змістовий напрямки аналізу. Графічне зображення статистичних даних. Статистичні графіки. Діаграма. Основні види діаграм: лінійні, стовпчикові, стрічкові, квадратні, секторні, радіальні. Правила побудови статистичних графіків. Класифікація основних видів статистичних графіків.

МОДУЛЬ 2.

Змістовий модуль 2. Статистика: методика дослідження та практика застосування

Тема 4. Абсолютні та відносні статистичні показники

Статистичні показники у формі абсолютних величин. Абсолютні статистичні показники. Індивідуальні і загальні абсолютні показники. Зведені абсолютні показники. Вартісні одиниці виміру. Трудові одиниці виміру абсолютних статистичних показників. Відносні статистичні показники. Видова класифікація відносних показників. Відносні показники структури. Відносний показник планового завдання. Відносний показник виконання плану. Відносні показники динаміки. Відносні показники інтенсивності. Відносні показники координації. Відносні показники диференціації. Відносні показники порівняння. Відносні показники рівня економічного розвитку.

Тема 5. Ряди динаміки

Динамічний ряд. Інтервальні та моментні динамічні ряди. Укрупнення інтервалів. Особливість інтервальних рядів динаміки. Моментний ряд динаміки. Об'ємні та статистичні показники. Правила та етапи формування динамічних рядів. Періодизація динаміки. Порівнянність рівнів динамічного ряду. Послідовність і безперервність у часі рівнів динамічного ряду. Одноякісність окремих рівнів динамічного ряду. Система динамічних рядів. Похідні показники динамічного ряду. Абсолютний приріст, темп зростання, темп приросту і абсолютний розмір 1% приросту. Позитивний і негативний абсолютний приріст. Коефіцієнт випередження (уповільнення). Динамічні (хронологічні) середні. Розрахунок середнього рівня виду. Середній абсолютний приріст. Розрахунок середнього темпу зростання і приросту.

Тема 6. Індекси

Індекси у статистиці. Класифікація видів індексів. За ступенем охоплення елементів. За способом побудови. Індивідуальний індекс. Зведений індекс. Загальний індекс. Зведені групові індекси - субіндекси. Індивідуальний індекс Показник базисного періоду. Показник звітного періоду. Взаємозалежність індексів. Методика обчислення та економічний зміст зведених індексів. Середньозважені індекси. Середньоарифметичний зважений індекс; середньогармонійний звзений індекс.

Тема 7. Статистика в сфері обслуговування

Статистика міжнародного туризму. Туристський потік. Первинні та вторинні фактори. Кількість прибуттів (вибуттів) і тривалість перебування. Туристичні макрорегіони світу. Оцінка інтенсивності туристських обмінів. Статистичні відомості про ночівлі. Статистика туристичних доходів і витрат. Концепція туристичних витрат. Туристичні витрати. Статистичний облік доходів і витрат у міжнародному туризмі. Принципи концепції туристичних витрат. Визначення складу туристичних витрат. Групування туристичних витрат. Витрати до поїздки, витрати під час поїздки і витрати після поїздки. Чинники, що визначають обсяг і структур витрат.

3. Рекомендована література

Основна:

1. Прикладна статистика: навч. посібник / В. О. Костюк; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. – 191 с.
2. Мармоза А.Т. Теорія статистики : підручник / А.Т. Мармоза. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 592 с.
3. Статистика підприємств / С.О. Матковський та ін. – Львів : Алерта, 2013. 560 с.
4. Теорія статистики: навчальний посібник / М.К. Шапочка, О.М. Маценко. – Суми : Університетська книга, 2014. – 312 с.
5. Економічна статистика: навчальний посібник / В. М. Соколов, Т. Г. Чала, О. С. Корепанов та ін. ; за ред. В. М. Соколова. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. – 388 с.
6. Логунова Н.А., Статистика II: підручник / Н. А. Логунова. – К.: Кондор-Видавництво, 2015, – 340 с.

Додаткова:

1. Курс лекцій з дисципліни „Статистика“ / В.П. Сторожук, О.В. Кустовська, Е.І. Ткач. – Тернопіль : Економічна думка, 2006. – 224 с.
2. Лугінін О.Є. Статистика : підручник. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 608 с.

3. Опря А.Т. Статистика (з програмованою формою контролю знань). Математична статистика. Теорія статистики. Навчальний посібник. - К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 472 с.
4. Статистика для економістів : навч. пос./ Р. М. Моторин, Е. В.Чекотовський – К. : Знання, 2009. – 430 с.
- 5.
6. Економічна енциклопедія : у 3 т. / редкол.: С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К. : Вид. центр “Академія”, 2000 – 2001.
7. Статистика : підручник / А.В. Головач, А.М. Єріна, О.В. Козирев та ін. / За ред. А.В.Головача. – К. : Вища школа, 1993. – 623 с.
8. Статистика : підручник / С.С. Герасименко, А.В. Головач, А.М. Єріна та ін. / За наук. ред. д-ра екон. наук С.С.Герасименка. – 2-е вид., перероб. и доп. – К. : КНЕОІ, 2000. – 467 с.
9. Статистика : теоретичні засади і прикладні аспекти : Навчальний посібник. / Р.В. Фещур, А.Ф. Барвінський, В.П. Кічор та ін. – 2-е вид. оновлене і доповнене. – Львів : Інтелект-Захід, 2003. – 576 с.
10. Теорія статистики : навчальний посібник / Вашків П.Г., Пастер П.І., Сторожук В.П., Ткач Є.І. – К. : Либідь, 2001. – 320 с.
11. Ткач Є.І. Загальна теорія статистики : Підручник. / Є.І. Ткач. – Тернопіль : Лідер, 2004. – 388 с.
12. Уманець Т.В. Загальна теорія статистики : Навч. посіб. / Т.В. Уманець. – К. : Знання, 2006. – 239 с.

14. Інформаційні ресурси інтернет

1. Сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Сайт статистичного відділу ООН [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://data.un.org/Default.aspx>
3. Сайт статистики Всесвітньої організації туризму[Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://statistics.unwto.org/>

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та семінарських занять в усній та письмовій формах.

1. Опитування.
2. Перевірка завдань для самостійної роботи.
3. Перевірка матеріалів самопідготовки.
4. Виконання завдань практичних занять.

Підсумковий контроль – залік (V семестр – денна форма; VII семестр – заочна форма навчання).

Залікові вимоги

1. Поняття статистики. Теоретичні основи статистики (категорії статистики).
2. Побудова інтервалів групування та підрахунок групових підсумків і заповнення макета групування.
3. Категорії статистики. Етапи статистичного дослідження.
4. Види статистичного спостереження.
5. Суть та організаційні форми статистичного спостереження.
6. Види статистичних графіків
7. План статистичного спостереження.
8. Вибір групувальної ознаки та визначення числа груп при групуванні.
9. Види статистичного спостереження.
10. Способи одержання статистичної інформації. Помилки спостереження.
11. Статистика як наука і галузь практичної діяльності.
12. Види статистичного групування.
13. Організація державної статистики в Україні.
14. Суть статистичного зведення і групування.
15. Основні категорії статистики.
16. Сутність статистичного спостереження.
17. Види статистичного спостереження.
18. Правила побудови статистичних таблиць
19. План статистичного спостереження.
20. Поняття про статистичну таблицю.
21. Сутність і класифікація статистичного зведення.
22. Якість результатів статистичного спостереження.
23. Розкрийте зміст і необхідність статистичних спостережень.
24. Метод статистичних групувань: сутність і основні класифікації.
25. Опишіть основні категорії статистики.
26. Охарактеризуйте етапи побудови статистичних групувань.
27. Опишіть побудову інтервалів групування та підрахунок групових підсумків і заповнення макета групування.
28. Розкрийте зміст процесу перевірки якості результатів статистичного спостереження.
29. Подайте визначення і класифікацію статистичних групувань.
30. Розкрийте сутність і правила побудови статистичних таблиць.
31. Розкрийте сутність і правила побудови статистичних графіків.
32. Абсолютні статистичні величини та одиниці їх виміру.
33. Відносні статистичні величини та методика їх розрахунку.
34. Концепція туристичних витрат за UNWTO
35. Відносні статистичні величини та їх види.
36. Характеристика туристських потоків за UNWTO.
37. Динамічні ряди та їх види.
38. Індивідуальні й загальні абсолютні показники.
39. Правила формування динамічних рядів.

40. Натуральні абсолютні показники та одиниці їх виміру.
41. Статистика туристичних доходів і витрат.
42. Охарактеризуйте хронологічні середні показники.
43. Похідні показники динамічного ряду.
44. Подайте визначення індексів та охарактеризуйте індивідуальні індекси.
45. Динамічні (хронологічні) середні.
46. Охарактеризуйте індивідуальні індекси.
47. Поняття про індекси і їх роль в статистико-економічному аналізі.
48. Охарактеризуйте відносні статистичні величини.
49. Статистика туристських потоків.
50. Відносні показники динаміки
51. Побудова індивідуальних індексів.
52. Охарактеризуйте зведені індекси.
53. Методика визначення середньозважених індексів.
54. Відносні показники планового завдання й показники виконання плану.
55. Ціль, призначення і види відносних величин.
56. Розкрити зміст та систему туристичних витрат за класифікацією UNWTO.
57. Поняття, види і одиниці виміру абсолютних та відносних величин.
58. Похідні показники динамічного ряду.
59. Абсолютні статистичні величини та одиниці їх виміру.
60. Особливості застосування середньозваженого гармонійного та середньозваженого арифметичного індексів.
61. Охарактеризуйте абсолютні статистичні показники.
62. Опишіть агрегатні статистичні індекси.